

ברכות התורה וההפטרה

שוע"ר סי' סח

א ברכות ארוכות שפותחות בברוך וחותמות בברוך.

שוע"ר סי' רפב

ג בזמן חכמי המשנה שלא היו כל העולים לתורה מברכים, אלא ראשון היה מברך ברכה ראשונה והאחרון היה מברך ברכה אחרונה... בזמן חכמי הגמרא היו נוהגים כבר לברך כל אחד ואחד בפני עצמו.

שוע"ר סי' רפד

ב ותקנו שיברך המפטיר ז' ברכות, כנגד שבעה שקראו בתורה, שתי ברכות שבירך על התורה שקורא קודם שיפטיר בנביא כמ"ש בס"י רפ"ב, וחמש ברכות מברך על ההפטרה, אחת מלפניה וד' לאחריה.

ואין לענות אמן אחר אמת וצדק, שאין שם סיום הברכה. ומפני שהרבה טועים לענות שם אמן, לכן טוב למפטיר שלא לעשות שם שום הפסק כלל, למען ידעו שאין שם סיום ברכה.

ז צריך לכוין לברכות הקוראים בתורה, ולברכות המפטיר, ויענה אחריהם אמן, ויעלו לו להשלים מנין מאה ברכות שחיסר מנינם בשבת, אם אין לו פירות הרבה להשלים בהם.

שוע"ר סי' תצ

טז ובשבת שחל בחול המועד פסח, אין מזכיר מעין המאורע בחתימת ברכת הפטרה, שחותם בא"י מקדש השבת בלבד, ואינו אומר וישראל והזמנים כמו כשחל שבת ביום טוב, שבכל יום טוב יש הפטרה אפילו כשאינו חל בשבת, ואז הוא חותם מקדש ישראל והזמנים, לפיכך כשחל בשבת צריך להזכירו בחתימת ברכת הפטרה, כיון שאין ההפטרה באה בשביל שבת בלבד אלא גם בשביל יום טוב. אבל בשבת שחל בחול המועד פסח, אין ההפטרה באה אלא בשביל שבת בלבד, שהרי אין מפטירין בנביא בשאר ימי חול המועד. ומכל מקום בשבת שבחול המועד סוכות נוהגין במדינות אלו לחתום בהפטרה גם ישראל והזמנים, לפי שכל יום ויום מחול המועד סוכות הוא כמועד בפני עצמו.

פסקי הסדור, שחרית לשבת

ולאחר ההפטרה מברך: ברוך כו' נאמן (ורחמן) אתה כו'. ובשוה"ג: כן צריך לומר, מטעם שצריך שיאמר מעין חתימה סמוך לחתימה. וכן הוא ברמב"ם בסדר התפלה ובאבודרהם. וכמו"כ הנוסח תושיע ותשמח הוא מטעם הנ"ל.

שו"ת תורת שלום ס' ד

שמעתי בשם כ"ק אאזמו"ר זצוקלה"ה וכ"ק אאמו"ר זצוקלה"ה, שהיו חותמין בשבת חול המועד סוכות מקדש השבת וישראל והזמנים. ובהברכה לא היו מזכירים של יום טוב, כי אם בהחתימה.

היום יום לו' אדר שני

בברכת הפטרה אומרים תמיד: נאמן ורחמן אתה. תושיע ותשמח.

ברכות ההפטרה למנהגינו

(1) בא"י אמ"ה אשר בחר בנביאים טובים, ורצה בדבריהם הנאמרים באמת, בא"י הבוחר בתורה ובמשה עבדו, ובישראל עמו, ובנביאי האמת וצדק.

(2) בא"י אמ"ה צור כל העולמים, צדיק בכל הדורות, האל הנאמן האומר ועושה, המדבר ומקיים, שכל דבריו אמת וצדק, נאמן אתה הוא ה"א ונאמנים דבריך, ודבר אחד מדבריך אחור לא ישוב ריקם, כי אל מלך נאמן ורחמן אתה, בא"י האל הנאמן בכל דבריו.

(3) רחם על ציון כי היא בית חיינו, ולעלובת נפש תושיע ותשמח במהרה בימינו, בא"י משמח ציון בבניה.

(4) שמחנו ה"א באליהו הנביא עבדך, ובמלכות בית דוד משיחך, במהרה יבוא ויגל לבנו, על כסאו לא ישב זר, ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו, כי בשם קדשך נשבעת לו, שלא יכבה נרו לעולם ועד, בא"י מגן דוד.

(5) על התורה ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום השבת הזה, שנתת לנו ה"א לקדושה ולמנוחה לכבוד ולתפארת, על הכל ה"א אנחנו מודים לך, ומברכים אותך, יתברך שמך בכל חי תמיד לעולם ועד, בא"י מקדש השבת [וישראל והזמנים].

בס"ד, בעזהי"ת, ממשיכה סדרת שיעורים בנושא

קריאת התורה וההפטרה

נושא כללי זה מתחלק למספר נושאים פרטיים, שבהם ידונו השיעורים הבע"ל

(א) תקנת קריאת התורה

(ב) תקנת קריאת ההפטרה

(ג) תקנת קריאת המפטיר

(ד) הוספה על מנין העולים

(ה) חובת שמיעת קריאת התורה

(ו) ברכות התורה וההפטרה

(ז) עליית הקטן לתורה ולהפטרה

(ח) נמצא טעות באמצע קריאת התורה

(ט) כהן שמחל מלעלות ראשון לתורה

(י) קריאת שנים מקרא ואחד תרגום